

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

สหกรณ์การเกษตรเป็นธุรกิจรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตรกรรมด้วยกัน โดยเกิดจากการรวมตัวกันของสมาชิกด้วยความสมัครใจ มีวัตถุประสงค์หลักในการให้บริการแก่สมาชิกโดยไม่แสวงหาผลกำไร มีความมุ่งหวังที่จะสร้างความกินคืออยู่ดีให้แก่สมาชิก โดยอาศัยหลักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การดำเนินงานต่าง ๆ ของสหกรณ์เป็นไปเพื่อสนองความต้องการของสมาชิก ตลอดจนมุ่งให้สมาชิกได้ใช้ประโยชน์จากกิจกรรมต่าง ๆ ในสหกรณ์ของตนให้ได้มากที่สุด การสนองความต้องการและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ดังกล่าวในปัจจุบันนับได้ว่ามีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้นเป็นลำดับ ทั้งในด้านของธุรกิจและในแง่ของการดำเนินงาน ดังนั้นการที่จะให้สหกรณ์การเกษตรซึ่งถือเป็นสถาบันการเงินของเกษตรกรรมมีระบบควบคุมภายในด้านการบริหารและการจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ เป็นที่เชื่อถือของบรรดาสมาชิกและประชาชนทั่วไป พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 53 จึงบัญญัติให้สหกรณ์ต้องมีผู้ตรวจสอบกิจการซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอก เพื่อดำเนินการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์แล้วทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมใหญ่

โดยที่กฎหมายกำหนดให้ต้องมีผู้ตรวจสอบกิจการในสหกรณ์โดยการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่เป็นเหตุให้สหกรณ์การเกษตรต้องเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการเพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมายกำหนด ซึ่งถ้าการตรวจสอบกิจการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการมีผู้ตรวจสอบกิจการจะทำให้การดำเนินงานของสหกรณ์เป็นไปอย่างถูกต้อง เรียบร้อย เกิดประโยชน์แก่สมาชิกตามหลักการและอุดมการณ์สหกรณ์ แต่ในปัจจุบันสหกรณ์การเกษตรหลายแห่งในจังหวัดเชียงใหม่ยังมีข้อบกพร่องทางการเงินการบัญชีอยู่มาก รวมทั้งจากรายงานการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ยังพบว่าการตรวจสอบกิจการของผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์การเกษตรยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการมีผู้ตรวจสอบกิจการ

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัญหาการตรวจสอบกิจการสหกรณ์การเกษตรของผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ผู้สนใจและผู้ที่เกี่ยวข้องในการเลือกสรรผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์การเกษตรรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปรับปรุงแก้ไข แนะนำ รวมทั้งจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบกิจการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงปัญหาการตรวจสอบกิจการสหกรณ์การเกษตรของผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่

นิยามศัพท์

ปัญหาการตรวจสอบกิจการ หมายถึง สาเหตุที่ทำให้ไม่สามารถทำการตรวจสอบกิจการและจัดทำรายงานผลการตรวจสอบกิจการได้

สหกรณ์การเกษตรทั่วไป (General Agricultural Cooperative) หมายถึง สหกรณ์การเกษตรในระดับอำเภอต่างๆ มีแผนดำเนินงานทั่วอำเภอมิวัตถุประสงค์ ในการดำเนินธุรกิจด้านสินเชื่อ ด้านเงินรับฝาก การรวมกันซื้อและรวมกันขาย การแปรรูปและบำรุงที่ดิน สหกรณ์การเกษตรทั่วไปยังรวมไปถึงสหกรณ์การเกษตรในเขตที่ช่วยเหลือในท้องที่ที่ส่วนราชการอื่นๆ เป็นเจ้าของและใช้งบประมาณของส่วนพัฒนาของส่วนราชการอื่นๆ ที่ประสงค์จะให้งานสหกรณ์การเกษตรมีส่วนราชการนั้นดำเนินการ ซึ่งได้แก่สหกรณ์การเกษตรในเขต รพช. ของสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท สหกรณ์การเกษตรของ กรป. กลาง ของกองบัญชาการทหารสูงสุดเป็นต้น

ผู้ตรวจสอบกิจการ (Inspector) หมายถึง สมาชิกของสหกรณ์หรือบุคคลภายนอก ซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงปัญหาการตรวจสอบกิจการสหกรณ์การเกษตรของผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่
2. ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาไปเสนอแนะเพื่อให้ผู้สนใจและผู้ที่เกี่ยวข้องในการเลือกสรรผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์การเกษตรรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปรับปรุงและพัฒนาการทำงานของผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์การเกษตรให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ